

A makrogazdasági és költségvetési mutatók aktuális alakulása

2016. március

© Századvég Gazdaságkutató Zrt.

A tanulmány az Országgyűlés Hivatala Költségvetési Tanács szervezete megbízásából, kizárólag a Költségvetési Tanács és a Költségvetési Bizottság részére és felhasználására készült.

Főbb megállapítások

A magyar éves GDP-növekedés 2015. IV. negyedévében 3,2 százalékos volt, elsősorban a beruházások magas értékének köszönhetően. Az ipar az erős IV. negyedév után gyengébb teljesítményt nyújtott januárban. Az építőipari termelés jelentősen visszaesett. Szintén lassabban növekedett a kiskereskedelmi forgalom, ám ez annak is köszönhető, hogy az adatokból már kikerült az online pénztárgépek gazdaságfehérítő hatása. A munkanélküliségi ráta januárban tovább mérséklődött. Az államháztartás februárban is jól teljesített. Az infláció februárban 0,3 százalékra csökkent. A monetáris politikában nem történt változás, de egy lazítás esélye tovább nőtt.

Reálgazdaság

A KSH számítása szerint az éves **GDP-növekedés** 2015 IV. negyedévében 3,2 százalék volt, amely az év tizenkét hónapjára 2,9 százalékos növekedést eredményezett. Ez gyorsuló növekedés a megelőző két negyedévhez képest, melyet a háztartások fogyasztásának és a beruházásoknak a lendületes bővülése okoz. Komoly kockázat mutatkozik a külkereskedelmi egyenleg alakulásában és a beruházások szerkezeti összetételében. Ez utóbbi esetén az uniós támogatások idén várható alacsonyabb lehívása és a versenyszféra beruházásainak visszaesése fékezni fogja a növekedést. A 2015. IV. negyedév GDP-bővüléséhez 0,2 százalékponttal járult hozzá a nettó export, és 3 százalékponttal a belső felhasználás. Azaz a növekedés súlypontja eltolódott a hazai fogyasztás és beruházás felé.

Az **ipar** a korábbi időszakokhoz viszonyítva gyengén kezdte az évet: termelésének volumene az egy évvel korábbihoz képest 0,2 százalékkal mérséklődött (naptárhatástól megtisztítva 2,2 százalékkal növekedett). Ez jelentős csökkenés a 2015-ös átlagosan 7,5 százalékos növekedéshez képest. A nyers adatok szerint a vártnál rosszabb eredmény elsősorban a belföldi értékesítések visszaesésének (1,3 százalék) köszönhető, azt némileg kompenzálta az export értékesítés volumenének 1,0 százalékos növekedése. Érdekesség azonban, hogy a kiigazított adatok esetén az export értékesítés csökkent, míg a belföldi növekedett. A feldolgozóipar két legfontosabb ágazata közül a járműgyártás teljesítménye 3,5 százalékkal maradt el az egy évvel korábbitól, míg a számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása ágazatáé 16,6 százalékkal haladta meg azt.

Az **építőipar** teljesítménye januárban jelentősen, 20,1 százalékkal csökkent az előző év azonos időszakához képest. A gyenge teljesítményt részben az erős bázis magyarázza, de a kiigazított adatok szerint a kibocsátás az előző hónaphoz képest is 13 százalékkal esett vissza az Uniós források felhasználása miatt erős decembernek köszönhetően. A gyenge teljesítmény az építőipar mindkét főcsoportjára jellemző volt: az épületek kibocsátása 12,6, az egyéb építményeké 28,5 százalékkal esett vissza. A megkötött szerződések volumene 21,8 százalékkal csökkent, és a teljes szerződés-állomány is 44,1 százalékkal elmarad a tavalyitól az elmúlt hónapok trendjének megfelelően.

A **kiskereskedelmi forgalom** éves növekedése decemberben 5,0 százalékot tett ki, míg januárban a KSH első becslése szerint a dinamika lassult, a növekedés mindössze 1,6 százalék volt, ami a legalacsonyabb érték 2013 nyara óta. A korábbinál mérsékeltebb növekedés az erős bázissal magyarázható: 2015 januárjában a növekedés mértéke 8,6 százalék volt. Jelentősen fékezi a növekedést az online pénztárgépek gazdaságfehérítő hatásának bázisba kerülése. Az alacsony növekedés elsősorban az élelmiszerek kereskedelmének köszönhető: itt a volumen 1,5 százalékkal csökkent, ami az egy évvel korábbi 7,2 százalékos növekedés korrekciójának tekinthető. Szintén

lassult a nem élelmiszer termékek esetén a növekedési ütem (4,8 százalék), míg az alacsony olajár miatt az üzemanyagok kiskereskedelmi volumene a decemberinél is jobban bővült (4,4 százalék).

A **munkaerőpiac** bővülése 2016 januárjában is folytatódott. A foglalkoztatottak szezonálisan kiigazított száma 8 ezer fővel emelkedett, amit azonban nem követett az aktivitás alakulása, ami mintegy ezer fővel csökkent. Tehát januárban az újonnan létrejött munkahelyek kevésbé ösztönözték a munkaerőpiacra való belépést, így az nem tudta ellensúlyozni a munkaképes korú lakosság csökkenésének aktivitást mérséklő hatását. A munkanélküliségi ráta 6,2 százalékra mérséklődött. A decemberi intézményi statisztikák alapján az alkalmazottak száma 2 ezer fővel emelkedett, ami kizárólag a versenyszféra bővüléséhez köthető. A bruttó átlagkereset 5,7 százalékkal nőtt egy év alatt a közsférában tapasztalható 11 százalékot meghaladó béremelkedésnek köszönhetően.

Költségvetési helyzet

Az év első két hónapjában az **államháztartás** központi alrendszere 14,8 milliárd forint többlettel zárt, szemben a tavalyi 310,7 milliárd forintos hiánnyal. A központi alrendszer kiemelkedő eredménye – 1998 óta nem volt erre példa – a központi költségvetés 63,7 milliárd forintos hiányából, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak 36,3 milliárd forintos és az elkülönített állami pénzalapok 42,2 milliárd forintos többletéből ered. Az első kéthavi teljesüléshez a februári egyenleg 77,4 milliárd forinttal járult hozzá, ami lényegesen alacsonyabb az elmúlt év azonos időszakának 256,9 milliárd forintos hiányánál. A magasabb bevétel beáramlás a gazdasági növekedés és a kormányzat gazdaságfehérítő intézkedésének együttes eredménye. Az uniós módszertan szerinti hiánycél 2016-ra a GDP 2 százaléka, és a bruttó GDP-arányos államadósság csökkentését tűzi ki a költségvetési törvény.

Az NGM szerint a nullás költségvetés kapcsán kitűzött cél az abszolút egyenleg egyensúlya, amit elsődlegesen gazdasági növekedéssel és gazdaságfehérítéssel kívánnak elérni. Hornung Ágnes közlése szerint a Családi Otthonteremtési Kedvezmény idei igénybevételét főképp az építőipari kapacitások korlátossága fogja befolyásolni, az idei évi kiadás előirányzatuk a soron 150 milliárd forint. A bankadó további változtatása folyamatban van, az adó alapját képező év tekintetében várhatók még változtatások. A kormányzat jelenleg nem tervez a bankadón túl más különadó csökkentését.

Monetáris folyamatok

A **fogyasztói árak** februárban ismét a korábbinál kisebb ütemben, éves szinten csupán 0,3 százalékkal nőttek. Ehhez jelentősen hozzájárult az áfa- (sertéshús) és illetékcsökkentés valamint az éves szinten 11,2 százalékkal csökkenő üzemanyagár is. Az élelmiszerek és a tartós fogyasztási cikkek áremelkedése kis mértékben, míg a legnagyobb drágulást mutató szeszes italoké és dohányáruké jelentősebben csökkent januárhoz képest. Az utóbbinál további lassulásra számítunk a tavalyi jövedékiadó-változás fokozatos bázisba kerülése miatt. A szolgáltatások inflációja továbbra is az 1,3 és 1,5 százalék közötti sávban mozog. 2016-ban így éves átlagban 1 százalék alatt maradhat az infláció. Az MNB februárban sem változtatott az 1,35 százalékos **alapkamaton**, de egyre valószínűbb egy újabb lazítás, amit a jegybanki kommunikáció is alátámaszt.